

WADSCHARRELEN

“Hallo zeg... onderlangs Vlieland naar Texel, dat kan helemaal niet man!” We willen een vaartocht maken van Terschelling langs de zeehonden op de Engelschhoek, onderlangs Vlieland naar De Cocksdorp over het westelijk Wad. Onze eerste keer en we hebben geen idee of het gaat lukken.

Tekst en beeld Gerard van Dorp

“Ik heb voor mijn verjaardag een Cobb gekregen,” had schipper Renée van Noor die middag gezegd. “Bij het havengebouw op Terschelling staan picknicktafels. Laten we vanavond samen eten en als jullie meedoen dan zorg ik voor kippenboutjes.” Met twee andere bevriende Noordkapers 31 waren we een dag eerder naast Van Noor aan de steiger komen liggen.

Wild idee

Die uitnodiging werd niet tegen dovemansoren gezegd. Tegen zessen stonden de tafels vol met het meegebrachte eten en konden we klinken op het behoud van onze schepen. Ervaringen van de afgelopen dagen werden gedeeld. De stemming kwam er goed in toen één voorstelde om een paar dagen samen op te varen. “Mooie volle wijn is dit, maar wat denken jullie van een tochtje onderlangs Vlieland naar de Cocksdorp?” Cees was klaar met de salade, had net zijn glas volgeschonken en hield dat tegen het licht. Een typische wending in een uitspraak, maar we kenden Cees inmiddels. Mocht zijn voorstel tegenwind ondervinden dan kon hij gewoon op de wijn doorgaan. “Hallo zeg... onderlangs Vlieland, dat gaat helemaal niet lukken man!” Klara stak haar telefoon omhoog. “Moet je kijken, deze foto heb ik gistermiddag van het Postwad gemaakt.” Waterglinsteringen, maar vooral veel zand zagen we op de foto. Alsof ons idee gedoemd was te mislukken en dat moet je tegen schippers van Noordkapers niet laten doorschemeren.

Tochtplanning

Na de afwas verzamelden we ons in de kuip van *Kleine Beer*. De glazen werden nog eens gevuld, ▶

Vliegerfestijn.

de Enkhuizeralmanak uit een jaszak opgeduikeld en een aantal routhemogelijkheden tegen het avondlicht gehouden. Dankzij de WiFi van Andy hadden we snel de wadvaardersdieptetabel op het scherm getoverd. Met drie schepen zouden we de volgende dag met afgaand tij richting Boomkensdiep varen. Bij Engelschhoek konden we zeehonden spotten en vervolgens door het Schuitengat naar Vlieland. De diepte van het Schuitengat is tegenwoordig 23 dm ten opzichte van NAP. Dus met onze diepgang van 70 cm zou passeren geen probleem moeten zijn. De dag erna zouden we dan volgens het plan naar de Cocksdoorp varen.

Hij keurde ons geen blik waardig

Drie uur na hoog vertrokken we de volgende dag uit de haven van Terschelling. Volop zon en 3 Bft noord. Prachtig zeilweer en met de ebstroom mee rondden we de Noordsvaarder. De geul van het Boomkensdiep loopt aan de oostzijde steil op, dus dat was opletten geblazen. Bij het keerpunt zijn we achter de *Talisman* aan drie keer op en neer gevaren. Grappige beesten zijn het toch. Een ouder mannetje hield klaarblijkelijk de wacht, de rest lag op de drooggevallen plaat, lui kijkend naar de *Talisman*. Onze Noordkapers 31 werd geen blik waardig gegund. Zoals we hadden verwacht bleken we in het Schuitengat nog een halve meter water onder de kiel te hebben. Met het laatste staartje van de eb konden we een uur later met opkomend water de Vliesloot indraaien en spoelden we langs wat verlate badgasten naar de haven van Vlieland.

Havenmeester, kunnen we oversteken?

De volgende ochtend voor de zekerheid toch maar even havenmeester Cornelis de Jong om raad gevraagd. Cornelis is schipper op de reddingboot. Hij kent het Wad als geen ander en zei: "Wat betreft het tij zitten jullie goed, 't loopt naar springtij en hoog

valt rond de middag. Noordenwind en geen verlaging te verwachten." Cornelis pakte zijn kijker om een binnenkomende charter dichterbij te halen en bromde: "Euh, nu niet te lang wachten. Van de VS26 naar de VH21 over het wantij is ongeveer 5 mijl. Dan zijn jullie nog op tijd bij het Lange Gat." Een half uur later hadden we de haven achter ons gelaten. We lagen met alle zeilen op over bakboord en voeren zo de Vliesloot uit. Vlieland lag in de zon te bakken. Cees stuurde zijn *Noordsvaarder* wat dicht naar het eiland toe en liep bij ons weg. Blijkbaar had hij daar toch meer wind. Vreemd, want je zou zeggen dat je onder het eiland een windschaduw had. Andy hield met *Brandaen* wat meer de Waardgronden aan. *Kleine Beer* voer tussen de andere twee in. Via de marifoon gaven we elkaar de diepten door en ons schema bleek te kloppen. Gedurende onze vaart over het wantij peilden we op de ondiepste stukken nooit minder dan 13 dm.

Opkruisen in nauw vaarwater

In de Kolk moesten we gaan kruisen, want de wind was gekrompen. Een zaak van tijdig overstag gaan, de geul is smal en loopt aan de noordkant heel steil op. Na de RG2-VH1 werd het ook door de kentering van het tij weer relaxed zeilen. *Noordsvaarder* met zijn nieuwe zeilen lag ver vooruit. We hadden afgesproken elkaar te treffen ten zuiden van de Ballastplaat. En bij de V4 schoven we de plaat op. We konden nog net even heerlijk wat in het warme water rondspartelen. We konden het niet laten om met de schrobber langs het onderwaterschip te gaan.

Anker in de geul

Daarna gingen de schippers met de ankers in de weer. We trokken ze uit het zand en sjouwden ze in de richting van de geul. Sommige droogvallers vergeeten dat. Een schip dat droogvalt wordt door het wegstromende water meestal met de achterstevens in de

KLAAS SMIT

richting van de geul getrokken. Het anker ligt dan hoger op de plaat. Wanneer het water opkomt, wordt het schip verder op de plaat gezet en dat wil je voorkomen. De avond begon te vallen en we beleefden met de Cocksdoorp op de achtergrond een prachtige zonsondergang.

Hoe nu verder?

De volgende ochtend hielden we ons palaver. De wind was WNW en zou in de loop van de dag aanwakkeren. Terug via dezelfde route leek ons daarom niet handig, want dat betekende dat we tegen wind en stroom door het Robbengat omhoog zouden moeten kruisen. Waarschijnlijk zouden we dan te laat bij het wantij voor het Posthuiswad zijn. Het weer was prachtig daar niet van, dus een tijstop in de buurt van het Keteldiep zou geen straf zijn. Maar voordat we dan weer in de Vliesloot zouden zijn, was het donker en om dan 's nachts in een overvolle haven van Vlie een plek te zoeken, leek ons geen leuk vooruitzicht. We kozen voor de terugtocht de route door het Gasboeiengat. Na ankerop stoven we bij opkomend water met een flinke bakstagwind door het Vogelzwin. *Kleine Beer* en *Noordsvaarder* waren verwikkeld in een nek-aan-nek race.

Bij de ingang van het Gasboeiengat werd 't even spannend. Deze is smal en ons was gezegd: "Vaar strak langs de GG2 en GG4." Het Gasboeiengat is een erg nauw en kronkelig vaarwater. *Brandaen* bleek op een gegeven moment iets te ver naar het zuiden te zijn afgeweken en was bezig zijn kielbalk te poetsen. Zoals bekend kost dat snelheid en daar moet je bij deze schipper niet mee aankomen. Even later voeren we in kiellinie bij de GG20 het gat uit. We hadden ervoor gekozen om van daar noordoost aan te houden en over de Driesprong te varen. De plaat is in dit gebied bezaaid met visstokken. We arriveerden er voor hoog, maar er stond inmiddels een meter water. In het Inschot kregen we de vloedstroom stevig tegen.

Om daar minder last van te hebben, kropen we dicht tegen de platen van de Waardgronden aan. Met een half opgetrokken zwaard kun je met een Noordkaper nog goed halve wind zeilen.

De club van de Richel

Inmiddels was de middag al een stuk gevorderd en ter hoogte van de IN3 kozen we een noordelijke koers. Dankzij Whatsapp waren we op de hoogte gesteld van het feit dat we onder de Richel wat zielsverwanten zouden aantreffen. Het is vreemd, maar op de Wadden lijkt het bereik van een mobieltje soms beter dan van een marifoon met een antenne op tien meter hoogte. We gaan nog op zoek naar een deskundige die dat kan uitleggen. Onder de Richel ligt onze favoriete ankerdroogvalplek iets ten zuidoosten van de vogelwachterponton van Natuurmonumenten. En inderdaad, daar lag een aantal leden van onze club voor anker. Even later rammelden de kettingen uit de kluisen van *Noordsvaarder*, *Brandaen* en *Kleine Beer* en lagen we samen met de anderen te deinen in het vallende water.

Cruciale fout

En toen... maakte de bemanning van *Kleine Beer* een cruciale fout. Het water was al een stuk gezakt maar door de aanwakkerende wind raakten de schepen in de ebstroom hevig aan het schommelen. Het idee om een doorwaakte nacht te hebben wanneer het water weer zou opkomen, maakte plotsklaps de gedachte aan een ligplaats in de haven van Terschelling onweerstaanbaar. Met wat gebonk kwam het schip vrij en zetten we koers naar Terschelling. De volgende dag werd pijnlijk duidelijk hoe fout een overhaaste beslissing kan zijn. Het water was gezakt en de wind op de Richel was gaan liggen. De achterblijvers waren met emmers het wad op gegaan. Het avondmaal had bestaan uit gekookte kokkels, gesmoord in tomatensaus met knoflook en afgeblust met Sauvignon Blanc. Op het Wad was het die nacht stil en vredig. ●

Het Wakend Oog Terschelling.

Daarna gingen de schippers met de ankers in de weer. We trokken ze uit het zand en sjouwden ze in de richting van de geul. Sommige droogvallers vergeeten dat.